

юго-източните сръбски племена въ една държава, българският елементъ минаваше на сѣверъ отъ Шаръ-планина; Призрѣнъ оставаше въ българската етнична областъ и бѣ населенъ съ българи. Тамъ въ XI в. се събраха българскитѣ възстаници, тамъ дигнаха българското македонско възстание и си избраха за царъ Константина Бодина.¹⁾ Призрѣнъ подпадна подъ сърбитѣ едва при Уроша I (1243—1276 г.). Сѣверна Македония съ Скопѣе, Тетово, Дебъръ станаха сръбски при Милутина (1282—1321 г.). Неговиятъ наслѣдникъ Стефанъ Дечански (1321—1331 г.) прѣвзе Велесъ и Шипъ. Синъ му Стефанъ Душанъ (1331—1355 г.) направи послѣдните сръбски успѣхи на юго-изтокъ и завзе цѣла Македония, но не изведнажъ, а постепенно. Така, въ 1334 г. той присъедини къмъ държавата си Прилѣпъ, въ 1342 г. Воденъ, Струмица и Мелникъ, а въ 1345 г. и Сѣръ.

Веднага слѣдъ смъртта на Душана, 1355 г., въ сръбската държава, която въ кжсо врѣме бѣ обзела цѣлия току-речи западенъ дѣлъ на полуострова, безъ Босна и Морей, настѣпи пълна анархия. Проф. Станоевичъ така на кжсо очертава настаналото положение въ тогавашна Сърбия: „При живѣ на Душана централната властъ и владѣтелскиятъ авторитетъ сж били яки, та е било възможно да се запази редъ и да се накаратъ отдѣлните центробѣжни части и сепаратични елементи да присъединятъ своитѣ интереси и стремежи къмъ държавнитѣ. Такива сепаратични интереси и стремежи е имало доста, защото Душановото царство е било съставено изъ много разнородни елементи по народностъ, по вѣра, по традиции, култура и политически стремежи. А царъ Душанъ не е ималъ нито врѣме, нито сила и талантъ, да изеднакви разнороднитѣ части. Когато умрѣлъ царъ Душанъ, който съ своята личностъ е отбивалъ всичкитѣ тия разнородни тежнения и е прѣчилъ на разпадането, и когато на прѣстола дошълъ царъ Урошъ (1355—1371 г.), човѣкъ слабъ, безъ воля и безъ енергия, безъ дарби и авторитетъ, разстройството и разкапването почнали да взематъ върхъ... Извѣстни крайща още не били яко привързани за центра, който създаде Душановото царство; отдѣлнитѣ области въ тая голѣма държава не сж могли за тѣй кжсо врѣме да се стопятъ въ една цѣлина съ еднакви интереси, стремежи и идеали. Въ нѣкои отъ областитѣ не сж могли да се изтриятъ въ кжсо врѣме слѣдитѣ,

1) Документи, № 15.